

GISKO PODRŽAO DANE MEDIJSKE PISMENOSTI! IZAZOVI I OPASNOSTI DRUŠTVENIH MREŽA ZA OSOBE TREĆE ŽIVOTNE DOBI

Srđan Lukačević

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
slukacevic@gskos.hr

Ivana Turk

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
turki@gskos.hr

Broj
bibliografske
jedinice

324

Medijska pismenost jedna je od ključnih vještina za život u 21. stoljeću, potrebna jednako i djeci i odraslima. Medijska pismenost uključuje sposobnosti pristupa, analize, vrednovanja i stvaranja medijskih sadržaja, kao i vještine služenja medijskim i tehnološkim platformama. Stoga je, kako bi skrenuli pozornost na važnost cjeloživotnog obrazovanja i razumijevanja digitalnog okruženja te kritičkoga promišljanja u medijima i na društvenim mrežama, u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek održano predavanje pod nazivom Izazovi i opasnosti društvenih mreža namijenjeno osobama treće životne dobi. Informatička i informacijska pismenost danas je sastavni dio opće pismenosti u suvremenom svijetu.

Slika 1. Polaznici predavanja „Izazovi i opasnosti društvenih mreža“

Nedostatkom navedenih, dolazi do teškoća u praćenju tehnoloških napredaka uslijed čega se stvara digitalni jaz koji je posebno izražen kod osoba treće životne dobi. Pristup informacijskoj tehnologiji i potrebama za istom, trećoj je životnoj dobi omogućen mnogo kasnije nego ostalima. To je razlog što osobe treće životne dobi nisu imale ni načina niti potreba za informatičkim opismenjavanjem formalnim putem tijekom radnog i inog vijeka. S informatičkom i informacijskom tehnologijom prvi puta se stoga susreću tek u kasnijoj životnoj dobi. Bez informatičke i informacijske pismenosti teško je u suvremenom okruženju zamisliti kvalitetan život kakav bismo mogli i trebali imati. Slijedom navedenog, smatraju u Knjižnici, presudno je raditi na informacijskom opismenjavanju osoba treće životne dobi i tim im putem omogućiti uživanje u blagodatima koje sa sobom nose osnove "novih" vrsta pismenosti, ali i izazova i opasnosti koje dolaze s korištenjem društvenih mreža.

Slika 2. Održavanje tečaja

Informacijski pismena osoba mora biti svjesna ilegalnih i štetnih sadržaja na društvenim mrežama, u medijima i na internetu općenito, mora biti upoznata s problematikom zaštite podataka i privatnosti te biti sposobna samostalno pronaći potrebnu informaciju. Razvijanje osjećaja o sebi kao o informacijski pismenoj osobi pogodovat će učinkovitom i prikladnom povezivanju informacija, pospješit će upravljanje informacijama u privatnom i profesionalnom životu, pogodovati sposobnosti korištenja i selekcije najprikladnijih izvora informacija u digitalnom ili nekom drugom obliku. Današnje društvo informacijsku pismenost uvjetuje kao jednu od važnih sastavnica opće

pismenosti. Ona uključuje razumijevanje i uporabu informacija korištenjem suvremenih tehnologija. Predavanje u Knjižnici održali su Srđan Lukačević, viši knjižničar, Ivana Turk i Dino Radmilović, magistri informatologije.

Slika 3. Polaznici predavanja „Izazovi i opasnosti društvenih mreža“

Dani medijske pismenosti, pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture i Ministarstva znanosti i obrazovanja, održavaju se ove godine od 19. do 21. travnja i uključuju brojne aktivnosti kojima je cilj informirati i educirati djecu, roditelje, nastavnike i odgojitelje o važnoj temi i vještini razumijevanja medija i digitalnih tehnologija. Odgojiteljima i nastavnicima bit će dostupni obrazovni materijali pomoću kojih mogu održati sat medijske pismenosti s djecom i mladima u dječjim vrtićima, osnovnim i srednjim školama. Grupe učenika moći će posjetiti medijske kuće i upoznati njihov način rada te se i sami okušati u proizvodnji medijskih sadržaja, a bit će organizirane i razne radionice i predavanja za djecu i odrasle u knjižnicama i organizacijama koje se bave

medijskom pismenošću. Roditeljima će također na raspolaganju biti kratki vodič za korištenje medija u obitelji.

Slika 4. Održavanje predavanja „Izazovi i opasnosti društvenih mreža“

Termin "informacijska pismenost" prvi je upotrijebio Zurkowski 1974. godine kako bi istaknuo cilj u okviru informacijske politike te ukazao i približio transformaciju brojnih tradicionalnih usluga u inovativne privatne sektore za prikupljanje informacija, potrebnih novoj informacijskoj industriji koja je u to vrijeme nicala. Informacijsku pismenost povezuje s efektivnim korištenjem informacija u radnom okruženju, osobito kod rješavanja problema. Drugi znanstvenik, Bawden, u svom radu o informacijskoj i digitalnoj pismenosti pokušava razjasniti srodne koncepte i termina koji se često koriste kao sinonimi. Isti autor tvrdi da su knjižnična, medijska i računalna pismenost zasnovane na vještinama potrebnim za snalaženje u sve većem broju različitih izvora informacija, novih tehnologija i sve različitijih medija i usluga.